

[Justitsministeren.]

hed og ytringsfriheden. Til sikring af, at disse fundamentale rettigheder overholdes, er der navnlig givet regler i retsplejeloven og i straffeloven.

Problemerne i forbindelse med beskyttelsen af privatlivets fred blev undergivet en grundig debat her i tinget i foråret 1972 og resulterede i lov nr. 89 af 29. marts 1972 om ændring af straffeloven, retsplejeloven m. v. Der skete her en væsentlig skærpelse af reglerne i den forstand, at beskyttelsen af privatlivets fred blev udvidet. Bl. a. blev der indført straffebestemmelser mod uberettiget anvendelse af det såkaldte spionudstyr, herunder minifotoudstyr og aflytningsapparater m. v.

Af bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 68 kan fremhæves, at kun politiet kan beslaglægge breve og andre forsendelser, som er rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra en sigtet i en straffesag, og i så fald kun efter en retskendelse. Det er endvidere i loven bestemt, at det første gennemsyn af papirer, som beslaglægges, såvel som åbning af breve og andre lukkede forsendelser, når vedkommende ikke samtykker i afvigelse herfra, iværksættes af retten.

I nærmere opregnede tilfælde og under bestemte betingelser kan politiet ved en konkret retskendelse opnå adgang til at aflytte telefonsamtaler til og fra bestemte telefoner. Politiet kan endvidere under tilsvarende betingelser få adgang til at aflytte eller optage nærmere bestemte former for samtaler og forhandlinger. Der er således med hvert enkelt tilfælde af telefonaflytning osv. sikret den stærkeste mulige kontrol, nemlig gennem de uafhængige domstole.

I februar 1964 var der her i tinget en større debat om politiets efterretningstjenestes virksomhed, og i overensstemmelse med en indstilling fra flertallet i folketingsudvalget blev det vedtaget, at regeringen skulle nedsætte et kontrolorgan bestående af 4 medlemmer. Jeg kan i den forbindelse henviser til Folketingstidende 1963-64, tillæg B, sp. 831-34, hvori udvalgets opgaver er angivet.

Udvalget blev nedsat den 8. juni 1964 med et kommissorium som angivet i udvalgsbetænkningen. Udvalgets hovedopgaver er herefter at føre tilsyn med politiets

efterretningstjenestes registrering og videregivelse af oplysninger, ligesom udvalget holdes underrettet om de til enhver tid fulgte retningslinjer for registrering. Politiets efterretningstjenestes øvrige virksomhed falder derimod uden for udvalgets virkefelt, og det samme gælder forsvarrets efterretningstjenestes virksomhed. Som medlemmer af kontroludvalget — også kaldet Wambergudvalget — blev udpeget amtmand Wamberg, rigsarkivar Hvidtfeldt, højesteretssagfører Jon Palle Buhl og programchef Engberg-Petersen, og udvalget har bevaret denne sammensætning den dag i dag.

Efter 1964 var spørgsmålet om registreringspraksis ofte fremme her i tinget, og en vis afklaring opnåedes i 1968, da den daværende regering den 30. september 1968 udsendte den efterhånden berømte erklæring, hvis hovedtese er, at registrering af danske statsborgere ikke må finde sted alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed.

Der har været talt meget om denne erklærings indhold, og jeg tænker her først og fremmest på debatterne her i tinget i november 1969 og januar 1970. For at udelukke enhver tvivl vil jeg gerne understrege, at det også er den nuværende regerings opfattelse, at registrering ikke må finde sted alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed.

Jeg har personlig deltaget i et par møder med kontroludvalget og haft lejlighed til at høre udvalgets synspunkter vedrørende den praksis, der følges af efterretningstjenesten. Jeg kan bekræfte, at den kontrol, der udøves af udvalget, er både indgående og effektiv. Således er antallet af registrerede personer i dag betydelig mindre end før udvalgets nedsættelse, og dette tilskriver jeg bl. a. udvalgets fortjeneste.

Som bekendt er der ud over forespørgslen til mig her i dag af 4 medlemmer af socialistisk folkeparti fremsat et lovforslag, som i nogen grad minder om et lovforslag, der behandlede her i tinget i 1972. Førstebehandlingen af lovforslaget skete den 8. marts 1972, og jeg henviser angående de nærmere forhandlinger til Folketingstidende 1971-72, sp. 3406 ff.

Den daværende justitsminister fremsatte dengang et forslag om parlamentarisk kontrol med såvel politiets som forsvarrets efter-